

Jaarverslag 2023

Opgesteld door Frans Besselink met inbreng van betrokkenen.

Inhoudsopgave:

	Blz.
Agenda Algemene ledenvergadering d.d. 10 april 2024	- 3 -
Notulen Algemene ledenvergadering IVN-Hengelo d.d. 13 april 2023-	4 -
Jaarverslag 2023	- 9 -
Het Bestuur	- 9 -
Ledenadministratie	- 9 -
Financiën	-10 -
Werkgroep Communicatie	-10 -
Werkgroep Cursussen	-11 -
Werkgroep Educatie	-12 -
Werkgroep Heemtuin Weusthag	-13 -
Werkgroep Beleefbos	-15 -
Werkgroep Landschapsonderhoud	-16 -

Agenda Algemene ledenvergadering d.d. 10 april 2024

Locatie: Buitenplaats De Houtmaat, Houtmaatweg 9, Hengelo

Aanvang: 19.30u.

Afmeldingen:

1. Opening en vaststellen agenda
2. Verslag [Algemene ledenvergadering d.d. 13 april 2023](#)
3. Mededelingen
 - a. Hei-sessie: Stand van zaken en vervolg gericht op educatie
 - b. Barbecue in de Heemtuin
4. Ingekomen stukken
5. Jaarverslag 2023:
 - a. Verslag bestuur en werkgroepen
 - b. Financieel jaarverslag
6. Verslag kascommissie
7. Benoeming nieuwe kascommissie
8. Vaststellen begroting 2024
9. Vaststellen contributie 2024
10. Bestuurssamenstelling
 - Dit jaar geen bestuurswisselingen
 - Marjolein wordt voorgedragen als algemeen bestuurslid
 - Melding vacature algemeen bestuurslid
11. Huldiging jubilarissen
 - 25 jaar: n.v.t.
 - 40 jaar: Jannie Stam (1-1-1984)
- 12 Stand van zaken Natuur- en Educatiecentrum Weusthag en Voedselbos
- 13 Communicatie richting leden (Websites, Hengelnieuws, Facebook, Instagram)
- 14 Rondvraag
- 15 Sluiting

Notulen Algemene ledenvergadering IVN-Hengelo d.d. 13 april 2023

Aanwezig:

Toon Lanzing, Marijke lanzing, Frederique Metternich, Gerrit Kuipers, Gemmy Wienk, Els Meenhuis-Bode, Kerstin Gilbers, Ineke van der Kuij, Frans Besselink, Rewert Wolthoff, Marjo Mulder, Herman Mulder, H.Zengerink, Hans Wienk, Laurens Snieders, Anton Hoenderboom, Peter Leeuwerink, Albert ter Braake, Henk van den Berg, Ria ter Braak, Inge Maters, Albert Becker, Wil Becker, Marieke van Gerven en Mirthe Korthorst.

Afwezig met kennisgeving:

Willy van Diepen, Esther Rijpma, Thea Collignon, Merel Leeuwerink en Karin de Vries

1. **Opening en vaststelling agenda**

Rewert opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Evenals vorig jaar is er weer gebak nu omdat we wederom 6 jubilarissen hebben. Dit jaar bestaan we als afdeling 62 jaar.

Tijdens de vergadering wordt besloten agendapunt 13 en 14 om te keren.

2. **Verslag Algemene ledenvergadering d.d. 25 mei 2022**

Het verslag wordt per pagina doorgenomen.

Er is een opmerking bij punt 14: DID en kalender model is omgekeerd. Voor DID te hanteren "Datum lid".

Het verslag is verder akkoord onder dankzegging aan de secretaris.

3. **Mededelingen**

IVN-Overijssel is gebeld door RTV-Oost met het verzoek of er iemand beschikbaar is die iets kan vertellen over wilde bijen en de a.s. bijentelling. Dit verzoek is doorgespeeld aan onze voorzitter. Tijdens de vergadering blijkt er niemand beschikbaar om op zo'n korte termijn een interview te geven. Rewert zal RTV-Oost informeren.

Actie: Rewert

4. **Ingekomen stukken**

Recent is de vraag van Fahner binnengekomen of wij als afdeling willen meedoen aan de a.s. Kwekerijdagen op 26 en 27 augustus a.s.. Ook al valt dit samen met onze barbecue op zondag om 16.30u. wordt besloten toch aan de kwekerijdagen deel te nemen teneinde onze naamsbekendheid te vergroten.

Herman Mulder en Ria ter Braake zullen e.e.a. coördineren.

Frans zal onze deelname bevestigen.

Actie:

Frans

5. **Jaarverslag 2022**

a. *Het Jaarverslag van 2022* staat al enige tijd op onze website. Via *Hengelnieuws* is hierop gewezen. Het verslag bevat wederom rapportages van de diverse werkgroepen. Er zijn 2 opmerkingen:

- De namen van de afwezige jubilarissen ontbreken in het verslag bij punt 12. Deze stonden wel in de agenda.

- De Open zondagen in de Heemtuin op pagina 13 waren van mei t/m 30 augustus.

Het Jaarverslag wordt verder akkoord bevonden met dank aan ieders betrokkenheid hierbij.

b. *Financieel jaarverslag 2022*

Bij afwezigheid van de penningmeester, laat Rewert een financieel overzicht rondgaan.
Enkele opmerkingen:

- De subsidie van 2021 is in 2022 ontvangen.
- De Heemtuin is onze grootste kostenpost doch geeft ons ook de meeste publiciteit.
- Het bedrag besteedt aan evenementen is de aanschaf van een voorraad aan gadgets e.d. om die dat jaar en de daar opvolgende periode uit te geven.
- Het hoge bedrag bij "Uitgaven diversen / Diversen" is inclusief de schenking van de vereniging van € 5000,- aan de Stichting Educatiecentrum. Vanuit de zaal komt de reactie dat het Legaat van Pietske apart vermeld moet blijven worden zolang het niet is besteed aan de wens van Pietske.

Rewert zal dit opnemen met de penningmeester.

Actie:

Rewert

6. **Verlag kascommissie**

Laurens Snieders en Hans Wienk hebben de kas gecontroleerd en in orde bevonden. De financiële verslaglegging ziet er goed uit. De penningmeester krijgt de complimenten en wordt decharge verleend.

7. **Benoeming nieuwe kascommissie**

De nieuwe Kascommissie wordt gevormd door Hans Wienk en Mirthe Korthorst. Albert Becker meldt zich als reserve.

8. **Vaststellen begroting 2024**

De begroting voor 2024 is nagenoeg identiek aan die van het jaar ervoor.

- Albert geeft aan dat de begroting voor de *Landschapsgidsenopleiding* nagenoeg budgettair neutraal is. Gelet op de hoge bedragen die er mee zijn gemoeid is het raadzaam hiervoor toch een post van € 500,- voor te reserveren om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen.
- De post Communicatie van € 250,- blijft staan.

Verder zijn er geen opmerkingen.

9. **Contributie 2023**

De contributiebedragen voor 2023 zijn conform vooraankondiging in 2022:

- landelijke leden € 25,-
- huisgenootleden € 12,50
- donateurs minimaal € 15,-

Het bestuur meldt dat tijdens de afgelopen COBES is besloten maximaal aan te sturen op het feit dat nieuwe leden zich gaan opgeven via de landelijke website. De bullets op onze website zullen hiervoor dus naar de landelijke site doorlinken.

Actie: Herman

De uiteindelijke wens is om de Hengelo-leden allemaal om te zetten naar landelijke leden met hun voorkeur aan te geven voor blijven bij de afdeling Hengelo. Dit scheelt veel administratie en kosten voor onze ledenadministrateur en penningmeester. Nu zijn er 2 ledenbestanden met verschillen in verwerking van de mutaties, 2 manieren om jaarlijks de contributie te innen en 2 verschillende opzegtermijnen. Door alle Hengelo-leden over te zetten naar landelijke leden hebben we straks één ledenbestand en verzorgt 'het land' voor ons kosteloos maandelijks de inning van de maandelijksse contributie van € 2,25 inclusief de aanmaningen. Vanuit de vergadering is er geen bezwaar tegen deze

omzetting van het Hengelo-ledenbestand. Wel moeten we dit goed communiceren met betrokken Hengelo-leden omdat er persoonlijke gegevens zoals het telefoonnummer en e-mailadres bekend worden bij de landelijke administratie. Voordeel is dan wel weer dat alle leden dezelfde info op hetzelfde tijdstip gaan ontvangen.

Besloten is dat het bestuur hier binnenkort een besluit over zal nemen. **Actie: Het bestuur**

10. Bestuurssamenstelling

a. Rooster van aftreden

- Willy treedt dit jaar als penningmeester conform rooster in 2023 af. Zij heeft zich bereid verklaard nog een termijn deze functie in te willen vullen. Vanuit de vergadering komen geen tegenkandidaten en is men unaniem akkoord met een herbenoeming van Willy als penningmeester voor de komende 3 jaar.

b. Frans en Rewert zullen hun termijn tot 2025 als secretaris, respectievelijk voorzitter, volmaken. Rewert merkt wel op dat hij al sinds 1996 een bestuursfunctie bekleedt en dat dit met zijn eigen bedrijf wel een zware belasting is. Het bijtijds op zoek gaan naar een nieuwe voorzitter en secretaris is raadzaam zodat opvolging van zowel de voorzitter en/of secretaris mogelijk wordt.

c. Vertrouwenspersoon Willy van Diepen

Tijdens de vergadering wordt besproken in hoeverre een begeleider alleen met een kind in één ruimte aanwezig kan/zal zijn. Bij IVN-H komt dit niet voor. In de Heemtuin zijn altijd meerdere begeleiders, op scholen is er altijd een leerkracht aanwezig. Besloten wordt voorlopig voor alleen de vertrouwenspersoon een VOG te wensen. Daar Willy vanuit haar functie bij de Gemeente al een VOG heeft voldoet zij aan de criteria en gaat de vergadering akkoord met alleen voor haar een VOG. Mocht op termijn het toch wenselijk zijn dat voor meer IVN-ers een VOG moet worden aangevraagd dan kan dat via het IVN kosteloos gedaan worden.

Na de pauze ontstaat vanuit de zaal een discussie over ons beleidsplan en welke consequenties dat heeft voor het bestuur. Rewert geeft aan dat het beleidsplan vaak een kopie is van het voorgaande jaar met enkele kleine aanpassingen.

Niettemin zijn er volgens de aanwezigen de komende jaren een flink aantal veranderingen te verwachten welke een stevige belasting voor de 3 aanwezige bestuursleden zal worden. Hierbij te denken aan:

- Realisatie nieuwbouw en exploitatie Natuurcentrum
- Opleiden en straks inzetten van landschapsgidsen
- Oppakken natuureducatie na realisatie Natuurcentrum
- Actieve ledenwerving en uitbreiding ledenbestand

Geadviseerd wordt het aantal bestuursleden uit te breiden met 1 of 2 algemene bestuursleden om de komende workload beter te kunnen verdelen en mogelijke opvolgers in huis te hebben. Er is behoefte aan een soort reflectiemoment om eens na te denken over onze toekomst.

Rewert stelt voor met het COBES een soort hei-sessie te beleggen en na te denken over onze toekomst. **Actie: Het bestuur**

11. Huldiging jubilarissen

Dit jaar kent onze afdeling wederom 3x 25-jarige en 3x 40-jarige jubilarissen. Alle 6 zijn ze door Frans uitgenodigd om gehuldigd te worden tijdens deze ALV. Hiervan is één jubilaris herstellende van een operatie en dus afwezig. Ondanks diverse mailtjes, bellen en inspreken antwoordapparaat, reageert één jubilaris niet.

De overige 4 jubilarissen Hans Wienk (25 jr), Inge Maters (25 jr), Toon Lanzing (40 jr.) en Els Meenhuis-Bode (40 jr.) worden door Rewert tijdens de vergadering gehuldigd en krijgen na een korte toelichting op hun 'IVN-loopbaan', hun gouden of zilveren speldje uitgereikt samen met een fraaie bos bloemen.

12. Nota Vrijwilligersbeleid 2023-2027

Deze nota staat al enige tijd op onze website en is men er vanuit *Hengelnieuws* opmerkzaam op gemaakt en uitgenodigd al een reactie te geven.

- Dit heeft geleid tot een reactie op punt NB-3 Welkomstpakket, pagina 8, waarna de tekst door de secretaris is aangepast en door de webmaster op de website geplaatst. Deze aanpassing heeft m.n. betrekking op de rol van het bestuur bij het opvangen en eventueel inzetten van nieuwe leden. Aan het eind van de tekst wordt verwezen naar een Vrijwilligerswijze die is toegelicht op de volgende pagina 9. Deze Vrijwilligerswijze is een soort samenvatting van de beleidsnota doch moet nog worden gemaakt. Gedacht hierbij wordt gedacht aan een handzame brochure.

Actie: Bestuur

- Tijdens de vergadering wordt er nog verwezen naar een opmaakfout op pagina 6 het Stappenplan. Punt 5 en 6 staan hier omgewisseld.

Actie: Frans

Geadviseerd wordt nieuwe leden maximaal te verwijzen naar onze website en zich te abonneren op *Hengelnieuws*.

13. Communicatie richting leden

Eind vorig jaar is besloten te stoppen met DigiDuizendblad en te starten met een frequenter te verschijnen nieuwsbrief.

Voor Rewert het moment om Ria even in het zonnetje te zetten en ook aan haar een mooie bos bloemen te overhandigen.

Zij is sinds 1988 al betrokken bij DigiDuizendblad.

Aanvankelijk begonnen met knippen, plakken, vouwen en nieten. Uiteindelijk is ze doorgesloei tot eindredacteur van DigiDuizendblad. Dit heeft ze vele jaren volgehouden doch de laatste jaren had ze behoefte aan een opvolger. Overleg met de werkgroep Communicatie heeft geleid tot het besluit te stoppen met DigiDuizendblad en te beginnen met een eigen nieuwsbrief. Na een oproep richting leden is de naam *Hengelnieuws* bedacht. *Hengelnieuws* is dit jaar aan het eind van elke maand verschenen en wordt door de aanwezige

leden als positief ervaren. Herman (Facebook en website), Merel (Instagram) en Frans (*Hengelnieuws*) verzorgen gezamenlijk de communicatie richting de leden. Onderling delen ze nieuwtjes en foto's doch bepalen zelf hoe zij dat in hun medium publiceren.

Anton meldt als extra communicatiemogelijkheid dat leden toegang kunnen krijgen tot [OnsIVN](#). Dit is het intranet van IVN dat alleen voor leden toegankelijk is. Ons projectteam Landschapsgidsenopleiding maakt hier al gebruik van. Als Hengelo-leden hebben we de mogelijkheid om ook info in de Hengelo-groep te zetten.

14. Stand van zaken Natuurcentrum

Rewert geeft aan dat er ogenschijnlijk niet veel gebeurd bij de verdere bouw van het Natuurcentrum. Na het storten van het beton en het weghalen van de bekisting is er niet zo veel zichtbaar meer gebeurd. Het projectteam is samen met de constructeur/architect echter druk bezig om het ontwerp en de detaillering van de tekeningen verder uit te

werken. Ook moeten er keuzes gemaakt worden uit de steeds duurder wordende bouwmaterialen die sinds het begin van de bouw ca. 40% duurder zijn geworden! Na het tonen van een aantal dia's over de tot nu toe uitgevoerde werkzaamheden neemt Albert het woord.

Hij gaat verder in op de financiering van de bouw en noemt een aantal mogelijkheden om de realisatie van het gebouw tot een goed einde te brengen. Hierbij valt te denken aan het afsluiten van een extra lening, een sociale hypotheek, vanuit project Good Ett'n in en um Hengel mee te investeren of de huidige sponsors vragen om een extra donatie. Ook wordt gedacht aan het doen van crowdfunding. Albert vraagt om leden, die willen meewerken aan deze crowdfundingactie. Myrthe, Ineke en Frederique melden zich aan. Hans Lubbers, penningmeester Stichting, neemt hierin het voortouw.

15. **Rondvraag**

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

16. **Sluiting**

Rewert sluit om 22.15u. de vergadering en bedankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Jaarverslag 2023

Het bestuur

In 2023 heeft het bestuur 6x vergaderd en 2x met de COBES. Tijdens de jaarvergadering op 13 april 2023 werden 4 IVN-ers in het zonnetje gezet vanwege hun 25-jarig lidmaatschap te weten Hans Wienk, Inge Maters en 40-jaar lidmaatschap Toon Lanzing en Els Meenhuis-Bode. Ook was er even een speciale aandacht voor Ria ter Braake vanwege haar langdurige inzet (sind 1988!) voor ons verenigingsblad (Digi)Duizendblad. In ons bestuur werd Willy herbenoemd als penningmeester en maken Frans en Rewert hun termijn tot 2025 in elk geval vol. In het afgelopen jaar konden we weer op alle fronten het IVN op een normale wijze uitdragen, niet gehinderd door de beperkende factoren in de jaren daarvoor. In de heemtuin zijn naast de gebruikelijke open zondagen weer een paar leuke activiteiten georganiseerd, zoals onze jaarlijkse slootjesdag, maar ook een speciale natuurdag georganiseerd in samenwerking met de Groene Karavaan van de provincie Overijssel. Dat dit evenement nog samenviel met onze deelname aan het muzikale evenement Gluren bij de Buren maakte deze dag op 2 juli helemaal compleet. Op 7 oktober hebben we meegedaan aan de duurzaamheidsmarkt voor het stadhuis en op 8 oktober aan het kinderboekenfestival in het prins Bernhardplantsoen. Hier stonden we met een stand alwaar kinderen uilenballen konden determineren en een kabouterpad konden volgen. Op 22 november mochten we tijdens een feestelijke avond in de schouwburg de 2^e vrijwilligers award 2023 in de categorie Educatie, zorg en welzijn in ontvangst nemen.

Dat onze Heemtuin en het aangrenzende Beleefbos niet alleen in trek is bij passanten/recreanten blijkt ook uit de belangstelling van derde partijen zoals bijvoorbeeld X-plore your Nature, die onze locatie gebruikt voor het geven van buitenlessen aan schoolklassen. Voor de bouw van het Natuurcentrum moesten we in 2023 helaas even een bouwstop invoeren, omdat we door de enorm gestegen bouwkosten een tekort in onze begroting voorzagen. Een team van bestuursleden uit de Stichting aangevuld met enkele IVN-ers hebben een fantastische crowdfundingactie op touw gezet, die een ruime € 20.000 heeft opgeleverd! De actie onder hoede van de provincie Overijssel heeft ons netwerk met sympathisanten aanmerkelijk uitgebreid en IVN Hengelo verder op de kaart gezet. De start van de LGO (Landschapsgidsenopleiding) in september '23 past geheel in het beleid van onze vereniging om in de komende jaren in te zetten op uitbreiding van onze educatieve taak. Een enthousiaste groep van 18 cursisten is hiermee aan de slag gegaan. Als in 2024 de bouw van het Natuurcentrum hopelijk zal zijn gerealiseerd geeft dat onze vereniging goede mogelijkheden.

Rewert Wolthoff, voorzitter

Ledenadministratie

Op 1 januari telt onze afdeling 130 leden: 49 landelijke leden, 81 leden van de afdeling, waaronder 10 huisgenootleden. Onze afdeling heeft 2 donateurs. In 2023 hebben zich 23 nieuwe leden aangemeld. Er waren 6 afmeldingen, waaronder 3 wegens overlijden.

Na goedkeuring door de jaarvergadering in 2023 is in dat jaar begonnen met het aanmelden van nieuwe leden alleen via de landelijke website. Ook als men zich aanmeldt via onze eigen website wordt er doorgelinkt naar de landelijke website. Uiteindelijk moet dat leiden tot één landelijk bestand. Het voordeel van landelijke leden is dat het innen van de contributie geheel door de landelijke administratie wordt gedaan. Voor onze penningmeester betekent dit geen brieven en herinneringen meer sturen. Voor de ledenadministrateur werken met maar één bestand. Ook is er maar één afdracht per lid namelijk van het land naar de afdeling. Vanuit de landelijke administratie krijgen wij en het nieuwe lid meteen bericht zodra de aanmelding is verwerkt. Het bestuur zoekt nog verder uit in hoeverre we de bestaande Hengelo-leden moeten omzetten naar de landelijke administratie. Probleem is hier het gehanteerde model bij beëindiging lidmaatschap.

Financiën

Wordt besproken tijdens de jaarvergadering bij agendapunt 5

Werkgroep Communicatie

Facebook IVN Hengelo – (<https://www.facebook.com/www.ivnhengelo.nl>)

Specificatie van bereik over het jaar 2023

Totaal 5.209 *weergaven van onze Facebookpagina, waarvan via *organisch 3.831.

Het aantal volgers was 398. Zelf publiceerden we 120 berichten. 325 keer was de reactie van onze volgers een duimpje omhoog.

'Weergaven' staan voor het aantal keren dat inhoud van onze pagina of over onze pagina op iemands scherm is verschenen

**'Organisch' bereik staat voor het aantal mensen bij wie een onbetaald bericht van onze pagina op hun scherm is weergegeven..*

Onze Facebookpagina wordt beheerd door Herman Mulder

Instagram IVN Hengelo – ivnhengelo

Via Instagram hebben we weer veel mensen weten te bereiken. De teller staat nu zelfs bijna op 500 volgers, dat zijn er heel wat!

In 2023 zijn we gestart met het maken van korte filmpjes over onze activiteiten (zogenaamde 'reels'). Deze zijn erg populair, omdat mensen zo snel en gemakkelijk kunnen zien wat we zoal doen. De filmpjes geven een goede weerspiegeling van alle leuke activiteiten die wij binnen IVN Hengelo doen en organiseren.

In 2024 proberen we dit goede werk voort te zetten. Om nog verbetering aan te brengen zullen we nog consequenter posten, om zo nog meer mensen aan te trekken.

Het Instagram account wordt beheerd door Merel Leeuwerink.

IVN kraam

Onze kraam stond weer in de heemtuin tijdens de Bijentelling op 13 april (kleine versie); de landelijke Slootjesdag op 11 juni, de Duurzaamheidsmarkt op 2 juli.

Wij stonden op de wijkdag van de Hasseleres op 15 juli en 26 en 27 augustus waren we weer aanwezig op de kwekerijdagen bij Fahner.

Kraamplanning Ria ter Braake.

Website IVN Hengelo

(<https://www.ivn.nl/afdeling/hengelo/>)

Begin 2023 is de website van IVN Hengelo geheel herzien, omdat Landelijk IVN moest overstappen op een ander websiteprogramma. De site blijft natuurlijk verbonden aan de landelijke IVN-site. In het jaar 2023 hebben

- 6435 personen onze site bezocht
- waren er 891 *interacties met onze site
- en 1576 zoekopdrachten naar ons

Gemiddeld per maand waren dat respectievelijk 536, 74 en 131 personen. De meest gebruikte zoekopdrachten waren ivn, ivn hengelo, botanische tuin, hengelo tuin, botanicus en heemtuin'

**Een interactie' is wanneer iemand vanuit onze website ons belt, ons een bericht stuurt, een afspraak maakt, naar onze website wordt gestuurd, of om een routebeschrijving vraagt.*

De website wordt beheerd door Herman Mulder.

Hengelnieuws

Nadat in 2022 besloten was om te stoppen met ons huisorgaan DigiDuizendblad dat 4x per jaar verscheen, is overgegaan naar een nieuwsbrief. Al snel kreeg deze de naam Hengelnieuws. Een verwijzing naar een plantje, Twents voor Hengelo en hengelen naar nieuwe abonnees en leden. In 2023 is Hengelnieuws 15 keer verschenen en heeft zich inmiddels bewezen als een orgaan met actueel nieuws. Bronnen zijn o.a. de berichten en foto's die via WhatsApp en Facebook tussen onze leden rondgaan en landelijke info. Ook wordt door de redactie regelmatig bericht over de vordering van de bouw van ons natuurcentrum. Via onze website zijn alle verschenen uitgaves terug te vinden.

De redactie van Hengelnieuws ligt bij Frans Besselink

Werkgroep cursussen

Nadat in het najaar van 2022 de KIN-cursusgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van het KNNV, IVN en Nivon, was opgeheven, zijn we op initiatief van Albert Becker gestart met de voorbereiding van een LGO (= IVN-Landschapsgidsenopleiding). Dit is een verkorte versie van de IVN-Natuurgidsenopleiding. Er werd een organisatie team gevormd. In dit team zitten Albert Becker, Frans Besselink, Anton Hoenderboom, Merel Leeuwerink, Marjo Mulder en Karin de Vries. Het doel van deze cursus is het werven van mensen voor versterking van de educatieve activiteiten van IVN Hengelo. Door kennisverbreding van de natuur in het algemeen en in het bijzonder in en om Hengelo willen we hen enthousiasmeren om natuuractiviteiten te organiseren voor zowel kinderen als volwassenen.

Voorafgaand aan de voorbereiding van onze eigen cursus hebben we gebruik gemaakt van de kennis en ervaringen van Greetje Koster en Gerrit van der Lee. Zij zitten in het organisatie team van de Landschapsgidsenopleiding van IVN Enschede en IVN Haaksbergen. Tijdens een prettig gesprek met hen bleek dat zij bereid waren om veel documenten met ons te delen. Vanuit het landelijk bureau van het IVN was Mark Hirschler bereid ons te ondersteunen. Ook van hem kregen we allerlei tips.

Een keer per twee weken kwamen we met ons team bij elkaar. Taken werden verdeeld voor o.a. het maken van een begroting, van een rooster, van persberichten, het regelen van docenten en het aanmaken van een groep op 'Ons IVN'. Omdat ons Natuurcentrum Weusthag nog in aanbouw is, moesten we een andere accommodatie regelen voor de opleiding. We konden gebruik maken van het gebouw van de combibaan dichtbij de heemtuin.

Op een gegeven moment waren we zover dat we een informatieavond voor belangstellenden konden plannen. Deze vond plaats op dinsdag 9 mei. Die avond werd goed bezocht. 42 Personen waren aanwezig. De reacties waren positief. Daarna was het afwachten hoeveel mensen echt de opleiding wilden volgen. Het is nl. een pittige opleiding. We hadden eerder al besloten dat er

minimaal 15 deelnemers moesten zijn om de opleiding door te laten gaan met een maximum van 24.

Uiteindelijk konden we 19 september starten met 19 deelnemers. Op die avond maakten we kennis met elkaar. Aan de hand van een PowerPointpresentatie werd de gang van zaken rondom de LGO uitgelegd. Ook werd de IVN Natuurgidsenopleidingcursusmap uitgereikt. Als tussendoortje hadden we een zgn. natuurmoment: bloemen herkennen. Het was een geslaagde avond met enthousiaste deelnemers. Achteraf was het wel erg veel informatie.

De opleiding bestaat uit 25 bijeenkomsten: 13 theorieavonden en 12 excursies. Aan bod zijn al gekomen: planten en bodem, gidsvaardigheden, dieren, ecologie en het ontstaan van Twente. De

theorie werd gegeven door enthousiaste docenten met veel kennis. Ook de excursies tot nu toe waren erg geslaagd: o.a. in de heemtuin, de oude begraafplaats aan de Bornsestraat, Tichelwerk, Hof Espelo, Tweekelo en Oele. Door de deelnemers zijn ook al enkele presentaties gehouden. Deze hadden ze in drie groepen voorbereid. Het bleek een goed idee om samen deze presentaties voor te bereiden. Het resultaat was erg leuk en afwisselend. Helaas moesten drie deelnemers stoppen met de opleiding. We gaan door met 16 enthousiaste deelnemers, die in mei 2024 hun diploma gaan halen.

Marjo Mulder, werkgroep cursussen.

Werkgroep Educatie

De werkgroep Educatie heeft zich het afgelopen jaar, 2023, weer beziggehouden met de invulling van de thema's van de open zondagen en ze heeft ervoor gezorgd dat er steeds twee mensen ingeroosterd waren. Net zoals vorig jaar was de heemtuin weer open in verband met de nationale bijtelling op zondag 16 april. Ook was er extra aandacht voor de stinzentuin, waar op dat moment veel stinzenplanten bloeiden. De middag was goed bezocht, een mooi begin.

In totaal hebben 464 mensen de heemtuin bezocht op een open zondag, 339 volwassenen en 125 kinderen. De Slootjesdag werd weer goed bezocht. Altijd een succes.

De thema's van de open zondagen in 2023 waren: 'Voorjaarsbloemen' in mei, 'Beestjes' in juni, 'Eetbare planten' in juli, 'Vruchten en zaden' in augustus. Er zijn hiervoor teksten, foto's en persberichten gemaakt. Elke maand zijn de bordjes met teksten en foto's vervangen, passend bij het dan geldende thema. Elke tweede zondag van de maand was er een speciale kinderactiviteit, o.a. het kabouterpad was uitgezet in de heemtuin.

Naast de organisatie van de open zondagen waren er nog een paar andere activiteiten.

Het kabouterpad is meerdere keren gebruikt: in de heemtuin, in het beleefbos en tijdens het kinderboekenfestival in het Prins Bernardplantsoen. Daar hielden we ook een uilenballenworkshop. Kinderen konden er, soms samen met hun ouders, uilenballen pluizen. Het was een heel geslaagde

middag in het Prins Bernardplantsoen, mede dankzij het mooie weer. En we hebben er een mooi aantal kaboutermutsen aan overgehouden

Wij willen allen, die zich hebben ingezet als gastheer of gastvrouw op de open zondagen of op een ander moment, hartelijk bedanken voor hun inzet. We hopen dat we ook komend jaar weer een beroep op hen kunnen doen.

Marieke Brughuis heeft onze werkgroep verlaten, we bedanken haar voor haar inzet.

Wergroepleden: Annie Dreteler, Ina ter Kuile, Karin de Vries, Merel Leeuwerink, Shakti Lieten, Willy van Diepen en Marjo Mulder

Wergroep Heemtuin Weusthag

In Heemtuin worden Landschapselementen en planten getoond die karakteristiek zijn of waren voor Twente en die behouden moeten blijven. De bezoekers willen we op een educatieve wijze kennis laten maken met houtwallen, bermen, bos, graanakkers, heide, poelen en planten. Dit doet de werkgroep door het regelmatig openstellen van de tuin voor jong en oud.

Vrijwilligers

Er waren eind december 2022 negentien vrijwilligers in de heemtuin actief:

Mirthe Korthorst, Esther Rijpma, Charly Parera, Anneke de Jong, Ina de Boer, Herman Mulder, Marjo Mulder, Hans Wienk, Gemmy Wienk, Gerrit Kuipers, Mariska Wissink, Gerna Edelenbos, Laurens Snieder, Kerstin Gilbers, Loes Franssen, Anton Hoenderboom, Magda Hoenderboom, Henk van den Berg, Jacqueline van der Kolk.

In de loop van het jaar hebben drie nieuwe vrijwilligers zich aangemeld en is een vrijwilligers gestopt.

Voor de vrijwilligers van de heemtuin en beleefbos worden jaarlijks twee studieavonden georganiseerd. In februari verzorgde Jan Zwienenberg een avond over “bomen, struiken en bodemleven” in de heemtuin. De tweede avond gepland in maart over het project “Natuurlijk eetbaar” door Marjan Rupert ging wegens omstandigheden niet door.

Het voorjaarsoverleg was op 14 maart en het najaarsoverleg op 27 november. Tijdens beide overleggen worden beheerszaken en activiteitenplanning besproken.

Zaterdag 9 september was het vrijwilligersuitje met een fietstocht langs de bomenroute in het Hulsbeek, een bezoek aan grafheuvels en een excursie op het vliegveld Twente. De lunch werd gebruikt op het Hulsbeek. Een was een zeer geslaagd en gezellig uitje.

Openstelling

Vanaf 4 maart tot november was de tuin toegankelijk voor publiek.

We werkten op dinsdag en woensdag of zaterdag (openingstijden) van maart t/m oktober, maar ook geregeld op andere dagdelen. Door de zachte winter werd er ook langer in het jaar doorgewerkt.

De heemtuin was voor publiek geopend op:

- Dinsdagmorgen van 9.00 uur - 12.00 uur maart tot en met oktober
- Woensdag van 19.00 uur - 21.00 uur mei t/m augustus
- Zaterdag van 9.30 uur - 12.00 uur maart/april en september/oktober
- Zondag van 13.00 uur – 16.00 uur vanaf juni t/m half september

Het aantal bezoekers tijdens de werkdagen was circa 100, wat aanmerkelijk meer was dan voorgaande jaren.

Beheer heemtuin

De heemtuin is opgedeeld in verschillende (landschaps-) gebieden. Door gebrek of vertrek van vrijwilligers had niet ieder gebied het afgelopen jaar een (vaste) beheerder.

Voor de kweekhoek, de vijver en de poel ontbreekt vast beheer. We proberen dit zoveel mogelijk op te vangen door onderling taken te verdelen.

De verplantentuin en de insectentuin hebben sinds dit jaar weer een vaste beheerder, voor de medicinale tuin is het beheer dit jaar weer onderling geregeld.

De vlinder- en insectentuin is door de nieuwe beheerder grondig op de schop genomen en is volledig opnieuw ingericht.

De akkers werden eind 2022 afgeplagd, de plaggen zijn verzameld op een zeil om te drogen en het zand is daarna teruggezet. De akkers werden in het voorjaar van 2023 niet meer machinaal omgezet maar met de grove cultivator bewerkt. Er is veel kweekgras verwijderd. Het maaisel van de graslanden en van de graanakkers is op de twee resterende graanakkers gelegd in de hoop dat er in het voorjaar van 2024 minder kweekgras zal groeien.

De voorgekweekte zonnebloemen en de granen deden het goed, evenals de gebruiksplanten. De vrij liggende akkeronkruidenbermen deden het minder goed. Zo bloeide er aanmerkelijk minder bolderik.

Het ondersteunen van vlas en zonnebloemen was een goede greep.

De moestuin had dit jaar een matige opbrengst vooral de koolsoorten (boeren-, rode-, witte-, en spruitkolen) kwamen nauwelijks tot ontwikkeling. Waarschijnlijk door een zeer droge periode tussen juni en augustus. Tomaten, stokbonen, worstelen, pastinaak en uien deden het juist erg goed. Zaad van sla, andijvie en spinazie ontkiemden door de droogte slecht en de jonge plantjes schoten snel in de bloei.

De werkgroep Beleefbos sprong geregeld bij om het onderhoud van graslanden, de aanplant en het knotten en snoei van bomen en struiken op zich te nemen. Zo zijn o.a. naast de poel Heggeranken geplaatst en is een deel van de wilgen langs de boerensloot geknot.

Vanaf eind 2023 is besloten om de werkgroepen beleefbos en heemtuin samen te voegen. De coördinatie van de werkgroep heemtuin & beleefbos bestaat uit:

Charly Parera, Esther Rijpma, Mirthe Korthorst, Herman Mulder, Anneke de Jong

Activiteiten Heemtuin

Naast de werkzaamheden op de Heemtuin is de werkgroep ook betrokken bij specifieke activiteiten. In de meeste gevallen zijn dat jaarlijks terugkerende activiteiten.

- *NLdoet: Op 12 maart* hebben 21 deelnemers, waaronder 6 Oekraïners, allerlei klussen geklaard in de heemtuin en het beleefbos. Het was een zeer gezellige maar koude ochtend met ook nog een aardig pak sneeuw. De ochtend werd afgesloten met soep en stokbrood.

- *De Slingerbeurs 17 maart:* de ingediende aanvraag voor bladferment kon niet gehonoreerd worden omdat dit er dat jaar niet was.

- *De Open Zondagen:* vanaf 7 mei tot 27 augustus.

De thema's per maand waren: voorjaarsbloemen, beestjes, eetbare planten, zaden en vruchten. In totaal bezochten 464 mensen de heemtuin waarvan 125 kinderen. De open zondagen werden zeer matig bezocht, vooral in de maand juni en juli waren er soms maar een of twee bezoekers. Oorzaak was waarschijnlijk de extreme warmte.

- *Zondagmiddag 16 april was een extra open zondag* in het kader van de nationale bijentelling en de prachtig bloeiende stinzentuin. Imker Helena Post was aanwezig om uitleg te geven over de honingbijen en een aantal vrijwilligers van de heemtuin gaven informatie over de wilde bijen en de stinzenplanten. Het was een mooie en nuttige middag voor de circa vijftien bezoekers.

- *De Slootjesdag op zondag 12 juni* trok, ondanks de warmte (30 graden), toch nog 47 volwassenen en 40 kinderen. Het was een groot succes.

- *Gluren bij de buren op zondag 2 juli* was een druk bezochte activiteit. Naast de vele stands, ook van bevriende organisaties, was er ook gezellige muziek.

- *Natuurwerkdag: Op zaterdag 4 november* werd door 24 vrijwilligers verschillende klussen geklaard om de heemtuin en beleefbos voor te bereiden op de winter. Er werd veel werk verzet. De ochtend werd afgesloten met soep en stokbrood.

Anneke de Jong

Werkgroep Beleefbos

Over de vele vernielingen in het beleefbos (het hele jaar door, maar vooral na de zomervakantie van de scholen) wil ik het hier niet hebben. Ook niet over het contact met het jongerenwerk, CT Storkcollege en de wijkagent, dat maar niet tot stand kwam.

Veel liever heb ik het over onze fijne werkgroep. Met Anton, Eddy, Hans, Herman, Laurens, Rewert en Richard (en in de winterperiode natuurlijk ook met Kerstin en Mariska) hebben we in 2023 weer een heleboel mooie klussen geklaard.

In de heemtuin snoeiden we weer de wilgen, populieren en alle hagen, schoonden we de vijver en de poel. De meeste tijd vond je ons natuurlijk in het beleefbos. Daar troffen we in het voorjaar opeens een gedachtenisbank aan, het bankje van onze trouwe boswandelaar Joop de Rouw. 88

jaar is hij geworden. Achter de bank plaatsten we nog enkele struiken.

In het beleefbos vernieuwden we delen van het stapstammenpad en het gehele hooglaagstammenparcours, verder nog de bokspringpalen. De torenvalkkast bij de boerensloot dreigde uit de boom te vallen. Op advies van onze vogelman hebben we deze kast definitief verwijderd. De torenvalkkast bij de stapsteen over de Houtmaatleiding, geplaatst in 2015, heeft ook dit jaar weer goed gejongd. Totaal zijn daar sinds 2017 al 34 jonge torenvalken uitgevlogen.

Natuurlijk snoeiden we ook dit jaar weer bij een van de buren. Zij blij, wij blij met de wilgentakken. Minder blij waren we met de vernielingen van de verschillende picknickbanken. Een ervan hebben we af moeten voeren. Een ander staat er nog ter herinnering aan de vernielingen. Gelukkig stond Gildebor direct klaar met een vervangende picknickbank.

Over tafels gesproken, we hebben veel struiken bij onze parkeerplaats getafeld, een snoeitechniek geleerd van Walter van Dijk van Gildebor. Hierdoor houd je de struiken op een mooie manier in toom. De wilgen bij de Kapberg kregen ook een knipbeurt, staan er weer gekapt bij.

Zaterdag 11 maart deden we weer mee met NLdoet, de landelijke vrijwilligersdag georganiseerd door het Oranjefonds. Samen met enkele gasten en een grote groep Oekraïners (verblijvend in het voormalige stadskantoor) brachten we 13 kub speelzand naar het 'strandje', schoonden we de boerensloot en de Houtmaatleiding, sleutelden we twee picknicktafels voorzien van het logo van het CT Storkcollege in elkaar en, niet te vergeten, maakten we het beleefbos en de heemtuin klaar voor het zomerseizoen. De soep was heerlijk en weer dik verdiend.

Tussendoor bouwden we een scholeksternest in de heemtuin, kregen alle U-profielen een betere plek, zetten we de bramenstruiken flink terug, beveiligden we de vlonder bij de poel, repareerden we een vernielde prullenbak, verkleinden we de prullenbakinlaat tegen huisafvalbrengers, verzamelden we de statiegeldflessen, verwijderden we twee keer alle achtergebleven slootbagger, verbeterden we de wilgenpoort, zetten we de standers van het ooievaarsnest en het bijenhôtel tot 25 cm onder het maaiveld stevig in de verf en maaiden we de graslanden in het beleefbos en de

heemtuin twee keer. En waar gemaaid wordt moet ook gehooïd worden. Zo verschrallen we het gras en krijgen de bloemen meer en meer het rijk.

En dan is de zomer voorbij. Blad, bladeren, bladruimen wekenlang, opnieuw om de graslanden schraal te houden. Het blad verzamelen we op een stilgelegen compostplek voor eigen hergebruik. De eerste zaterdag van november deden we natuurlijk weer mee met de Natuurwerkdag. De heemtuin en het beleefbos klaar maken voor de winterperiode is dan het hoofdthema, maar ook het pad naar de bijenstal en de boerentuin kregen een flinke beurt. Met een leuke groep gasten was de werkdag rond 13:00 uur vrijwel afgewerkt. Dus toen samen aan heerlijke, eigengemaakte soep en stokbrood.

En toen kwam Walter van Gildebor midden november nog even met een hele lading bollen.

Leerlingen van basisschool Sint Jan, actief vanuit de heemtuin met de organisatie X-Plore Your Nature, plantten de eerste serie, wij de rest. Dat gaf al een beetje een voorjaarsgevoel.

De stagelopers van VSO 't Korhoen mag ik natuurlijk nooit vergeten. Samen met hun begeleider Jaap leegden ze regelmatig de prullenbakken, ruimden ze de 'verloren' voorwerpen op, maakten ze de markesteen en de Houtmaatleiding schoon, bouwden ze een mooie wilgenteepee, onderhielden ze hun eigen Tiny Forest in het beleefbos, snoeiden ze populieren en knotten ze wilgen, maakten ze drie graanakkers onkruidvrij (zeven kruiwagens vol kweekgras!), versterkten ze drie boomspiegels en groeven ze verder aan de springkuil.

Ten slotte: op het najaarsoverleg van de heemtuin- en de beleefboswerkers besloten we voortaan verder te gaan onder de naam 'werkgroep Heemtuin&Beleefbos'. Logisch toch.

Speciale dank gaat weer uit naar onze voortreffelijke en onmisbare technische man, Henk van de Berg.

Kortom, het beleefbos, elke dag mooi, elke dag anders en altijd wel wat te doen (ook voor ons).

Herman Mulder, coördinator Beleefbosgroep

Werkgroep Landschapsonderhoud Weusthagpark (WloW)

Na jaren van corona en afgelasten van enkele zaterdagochtenden zie ik een mooie opgaande lijn van het gemiddelde aantal aanmeldingen. Wij hebben dan ook negen zaterdagochtenden kunnen werken. Helaas viel september uit vanwege een dubbele ingeplande activiteit, dat overigens is opgelost voor 2024. De werkgroep breidde zich uit van 18 naar 20 actieve leden. Een mooie omvang, waarbij er in totaal 94 leden op de zaterdagen hebben kunnen begroeten.

De jaarplanning heb ik grotendeels kunnen handhaven. Samen met Walter van Dijk (Gildebor), waar ik een prima samenwerking mee heb, hebben we in de week voorafgaand aan de zaterdagochtend, een kort appcontact. We proberen de locaties zo te kiezen dat er bij voldoende mensen voor één ieder wat te doen valt. Vooral het onderhoud op het eiland van de Buitenplaats Houtmaat valt in de smaak. Maar ook het graven van ondiepe geulen voor de grondbijen op de kruidenweide bleek een fijne activiteit. Ook niet onvermeld wil ik het prima onderhoud aan het gereedschap vermelden.

Het meest in het oog springende moment was wel het 10 jarig bestaan van de werkgroep. Een korte samenvatting van mijn persbericht van oktober.

Precies tien jaar geleden stond er een advertentie in het Hengeloos Weekblad. Een oproep om mee te helpen het Weusthagpark op te knappen. Een bescheiden groepje ging aan de slag. En zo ontstond deze werkgroep onder de vlag van IVN Hengelo. Mensen van het eerste uur waren Chantal, Albert en Walter. Dit groepje ging in de weer in het enorme park. Veel is veranderd, maar eigenlijk ook niet. Afgelopen zaterdag de 7e oktober hebben we daar nadrukkelijk bij stil gestaan. Op naar de soep en broodjes, verzorgd door Carel. Er werd teruggekeken op de afgelopen 10 jaar. Dat wat we al zoal bereikt hebben bij de kruidenweide, de paddenpoelen, de eilanden, alsook aan

de noordzijde van de A1. Maar vooral de toename van de natuurdiversiteit in het Weusthagpark gaat steeds meer opvallen. Waar we allen heel trots op zijn, is dat we allemaal zo verschillend zijn. Wat we gemeen hebben is een belangrijke eigenschap, en dat is dat we plezier hebben in wat we doen!

Kortom, prachtige 10 jaar werkgroep activiteiten, op naar de volgende 10.

In mijn redactionele stukjes werd als traditie aandacht besteed aan bijzondere vondsten. En van dat alles werd verslag gedaan via Instagram, Facebook, onze eigen website en nieuwsbrief en in diverse krantenartikelen. Dit met dank aan onze werkgroep Communicatie. Daarnaast hebben we een zeer actieve appgroep, waar veel gedeeld wordt over alles wat we tegen komen in de natuur. We hebben als WloW opnieuw veel nuttig en zichtbaar werk kunnen verzetten. Maar vooral het elkaar ontmoeten en het lief en leed delen bleek zeer belangrijk. En zeker niet te vergeten, veel plezier beleven in een veilige omgeving,

is voor ons allen van onschatbare waarde. Ik zie dan ook 2024 met vol vertrouwen tegemoet. Met vele mooie ontdekkingen en met een goede bezetting door het waardevolle werk voort te zetten.

Peter Leeuwerink, Coördinator WloW